

Bielsk Podlaski, 9 września 2019 r.

Gp.6625.1.2019

**Komisje Rady Miasta
Bielsk Podlaski**

Stosownie do postanowień uchwały nr XI/46/07 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie przyjęcia procedury nadawania nazw ulicom oraz wznoszenia pomników na terenie miasta Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 154, poz. 1454) przekazuję do zaopiniowania wnioszek Stowarzyszenia Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach o upamiętnienie w nazwie ulicy prof. Emiliana Adamiuka.

W uzasadnieniu wniosku stwierdzono, że Profesor Emilian Adamiuk urodzony dnia 10 czerwca 1839 roku w Studziwodach był wybitnym lekarzem okulistą, twórcą kliniki chorób oczu, autorem licznych książek i artykułów z zakresu okulistyki. W roku bieżącym mija 180. rocznica jego urodzin.

Stowarzyszenie zaproponowało nazwanie imieniem prof. Emiliana Adamiuka drogi dojazdowej położonej w centrum miasta, biegnącej od ulicy Jagiellońskiej w kierunku wschodnim, znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie cerkwi Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Droga ta jest własnością Miasta. Zlokalizowana jest na gruncie oznaczonym w ewidencji gruntów i budynków w obrębie 0003 jako działka numer 3028. Posiada nawierzchnię z kostki brukowej. Stanowi głównie dojazd do licznych garaży znajdujących się na nieruchomości przyległej.

Przedmiotowa droga nie została zaliczona do kategorii dróg gminnych. W rozumieniu ustawy o drogach publicznych jest drogą wewnętrzną. Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r. poz. 506 z późn. zm.) rada gminy jest uprawniona do nadania nazwy również drodze wewnętrznej.

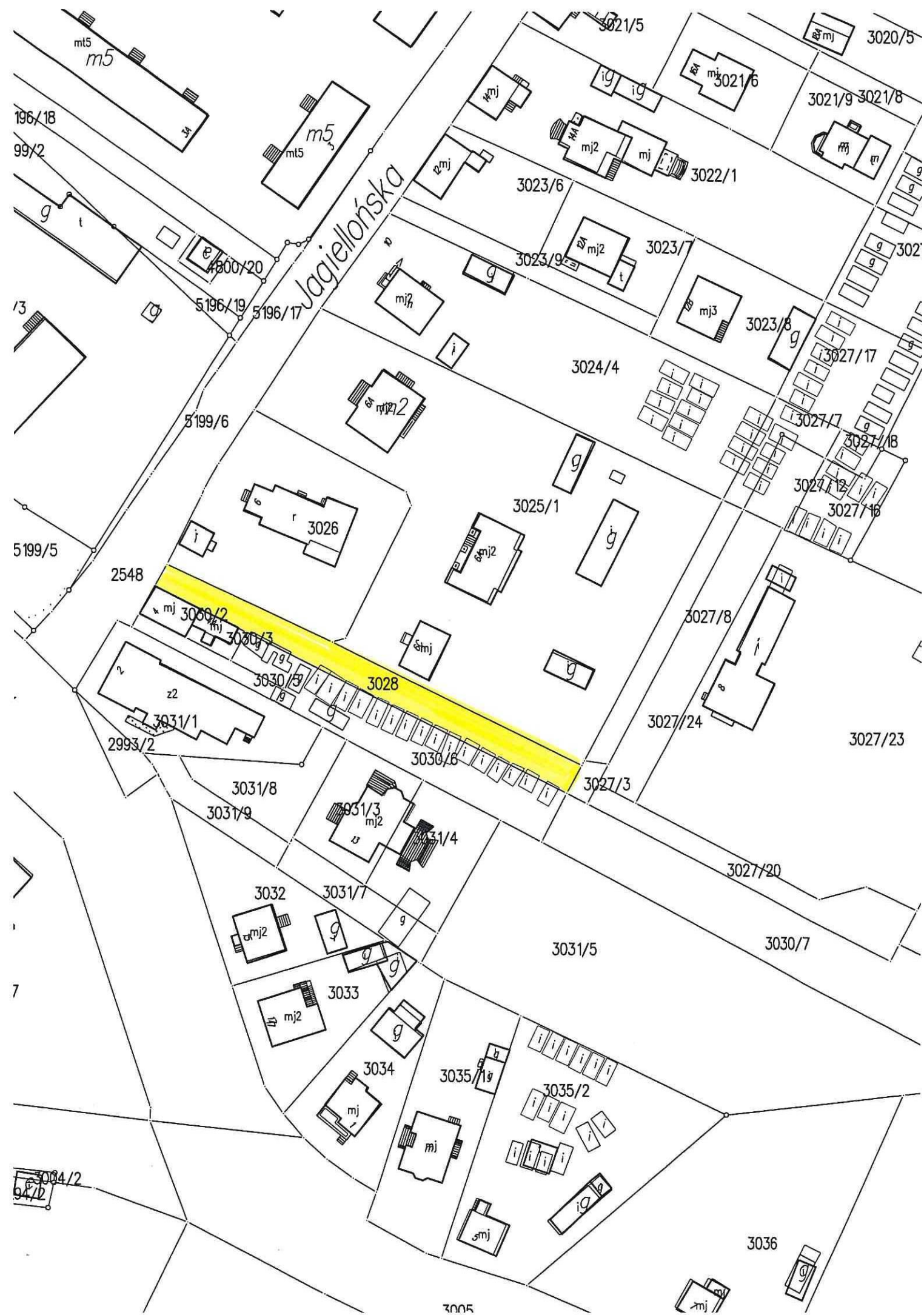
Proszę o wyrażenie opinii odnośnie nadania nazwy ulicy imieniem prof. Emiliana Adamiuka.

W załączeniu:

- wniosek o nadanie nazwy ulicy
- kopia mapy z zaznaczonym przebiegiem drogi oraz zdjęcia

BURMISTRZ MIASTA

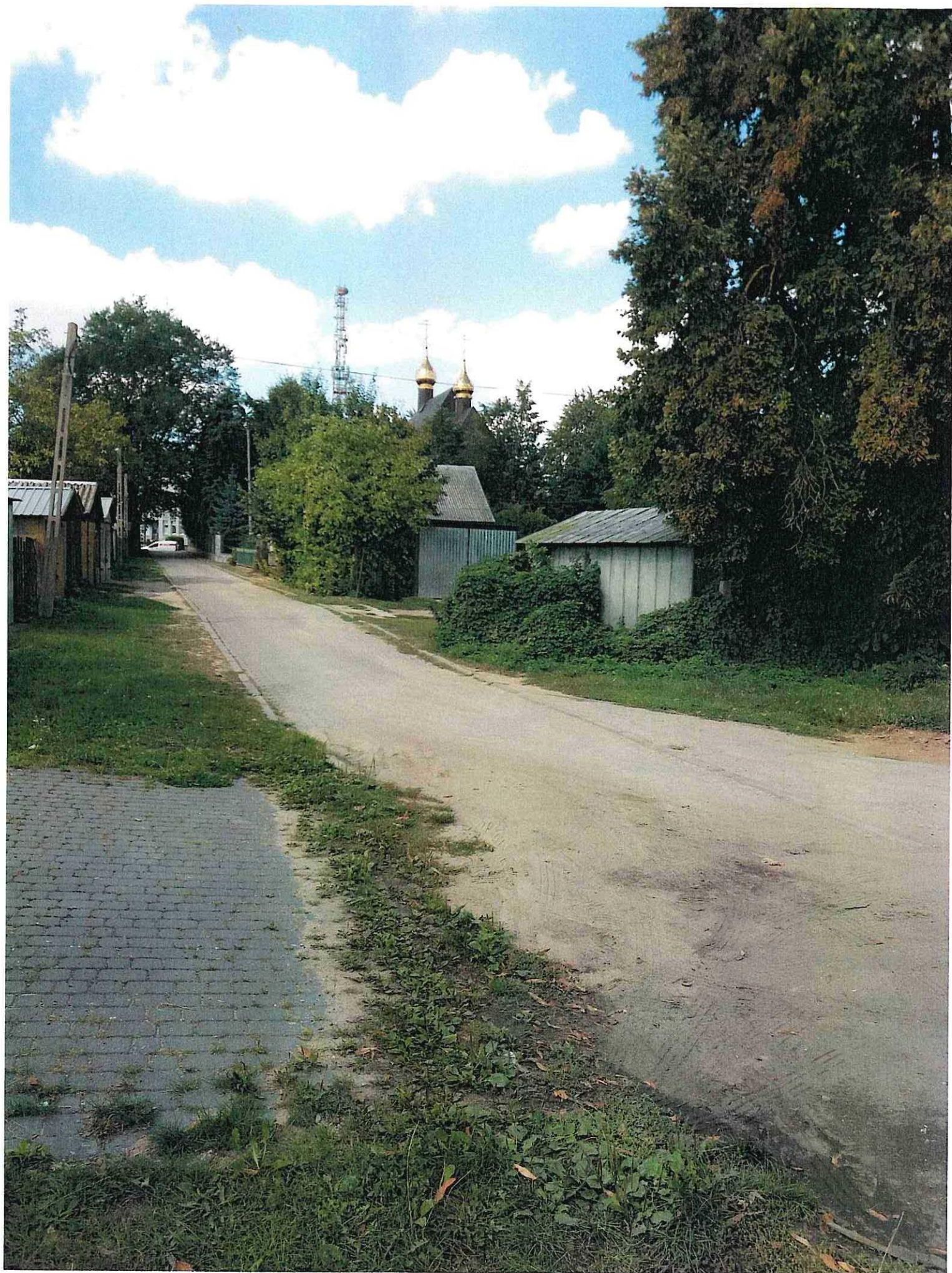

Jarosław Borowski

Stowarzyszenie „Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach”

17-100 Bielsk Podlaski, ul. Leśna 13
tel. 085-730-77-35, e-mail: dfionik@o2.pl
PKO BP S.A. 50 1020 1332 0000 1202 0285 3810

6p
2.9.19
[Signature]

Bielsk Podlaski 29 sierpnia 2019 r.

[Signature]
3.08.19
[Signature]

Pan Jarosław Borowski

Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski

WNIOSEK

W roku bieżącym mija 180-ta rocznica urodzin Profesora Emiliana Adamiuka, wybitnego uczonego i lekarza – okulisty, urodzonego 10 czerwca 1839 r. w Studziwodach i wychowanego w Bielsku przy ul. Kościuszki. W świecie medycyny europejskiej jest to postać znana. Biogramy profesora znajdują się w encyklopediach i słownikach medycznych, m.in. „Słowniku lekarzy polskich XIX wieku” Piotra Szarejki.

W związku z powyższym, w imieniu Zarządu Stowarzyszenia Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach zwracam się z prośbą o nazwanie imieniem Profesora Emiliana Adamiuka ulicy w Bielsku Podlaskim. Jako lokalizację wskazuję ulicę (zaulek) w centrum miasta, odchodzącą w kierunku wschodnim od ul. Jagiellońskiej (obok dzwonnicy cerkwi Narodzenia Bogurodzicy). Za nazwaniem tej ulicy imieniem Profesora Emiliana Adamiuka przemawiają następujące przesłanki:

1. Wskazana ulica znajduje się w centrum miasta;
2. Ulica nie posiada nazwy i numeracji, więc nie będzie zachodzić konieczność zmian adresowych;
3. Ulica znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie cerkwi Narodzenia Bogurodzicy, w której Emilian Adamiuk był ochrzczony;
4. Zaulek odchodzi od ulicy Jagiellońskiej, przy której znajdują się dwie kliniki medyczne, w tym przychodnia okulistyczna.

Jako obszerne uzasadnienie niniejszego wniosku dołączam notkę biograficzną o prof. Emilianie Adamiuku.

Z wyrazami szacunku

PREZES STOWARZYSZENIA

[Signature]
Dariusz Flonik

EMILIAN ADAMIUK

(1839-1909)

Notka biograficzna

Emilian Adamiuk urodził się 10 czerwca 1839 r. w Studziwodach. Był synem Walentego Dębińskiego – Adamiuka oraz Franciszki z Hulewiczów. Ochrzcił go o. Mikołaj Giżewski, proboszcz cerkwi prawosławnej Narodzenia Bogarodzicy w Bielsku Podlaskim.

W 1847 r. Emilian Adamiuk rozpoczął naukę w szkole powiatowej w Bielsku, po której ukończeniu wstąpił do drugiej klasy Gimnazjum Białostockiego. Zakończył je z pierwszą lokatą, dzięki czemu mógł ubiegać się o państwowe stypendium na dalszą naukę. Nie było to łatwe, gdyż cały Białoruski Okręg Naukowy dysponował po jednym stypendium na każdy wydział wszystkich rosyjskich uniwersytetów. Akurat wolne było takie miejsce na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Kazańskiego. Emilian Adamiuk, który interesował się historią, rozpoczął naukę na tej uczelni 19 listopada 1857 r. Po roku przeniósł się jednak na Wydział Medyczny. Ukończywszy go w 1865 r., podjął pracę jako asystent w uniwersyteckiej klinice chorób oczu. W 1867 r. obronił doktorat p.t. „Przyczynek do nauki o krwioobiegu i ciśnieniu w oku”. Jego promotorem był dr Mikołaj Kowalewski, syn rektora Uniwersytetu Kazańskiego prof. Michała Kowalewskiego.

Po obronie doktoratu, w latach 1867-1869 Emilian Adamiuk odbył podróż naukową po Europie, odwiedzając Niemcy, Austrię, Szwajcarię, Holandię i Francję. Wiele czasu spędził w niemieckim Heidelbergu, gdzie mieszkał najwybitniejszy europejski okulista Hermann von Helmholtz (1821-1894). Pod jego wpływem Emilian Adamiuk zajął się problemem powstawania i profilaktyki krótkowzroczności. 10 listopada 1873 r. wystąpił z publicznym wykładem „O krótkowzroczności”, z którego dochód przeznaczono dla głodującej ludności guberni saratowskiej.

W 1871 r. Emilian Adamiuk został profesorem nadzwyczajnym oftalmologii, zaś trzy lata później profesorem zwyczajnym. Posiadał już w tym czasie tytuł radcy dworu. Dopiero po ustabilizowaniu się kariery naukowej podjął decyzję o założeniu rodziny. Jego wybranką została Sofia Siergiejewa, pochodząca z arystokratycznego rodu, posiadającego liczne majątki wzdłuż rzeki Kamy.

Emilian Adamiuk rozwijał badania nad chorobami oczu i ich profilaktyką. Ogłaszał je drukiem w broszurach oraz książkach. W 1881 r. ukazała się pierwsza część jego „Podręcznika praktycznego do badań nad chorobami oczu”. Kilkutomowy podręcznik okulistyki do dziś nie stracił na aktualności. Wiele czasu prof. Emilian Adamiuk poświęcił badaniom nad światłoczułym

aparatem oka. W 1897 r. ogłosił je drukiem w dwutomowym dziele. W sumie opublikował ponad 100 książek i prac, poświęconych chorobom oczu.

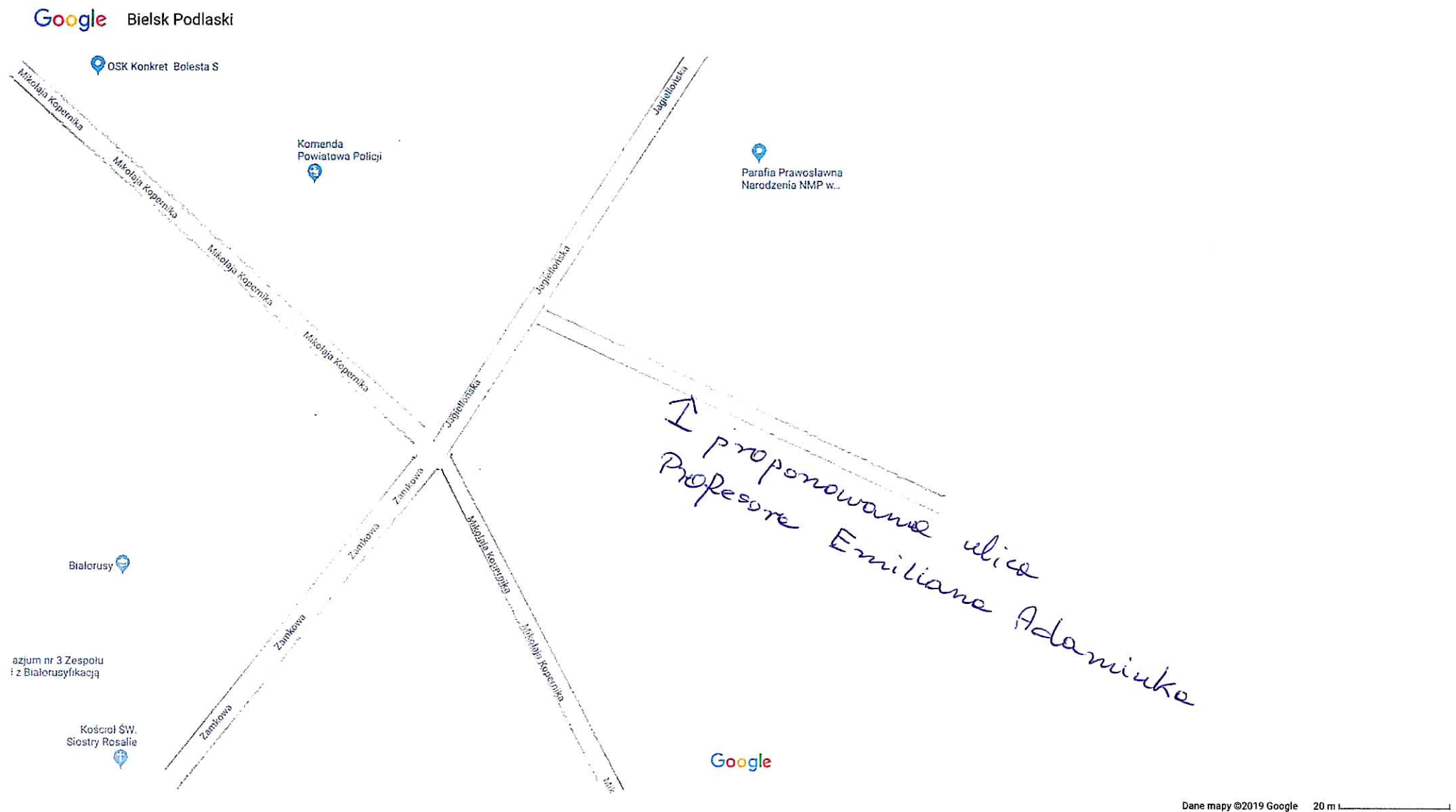
Emilian Adamiuk stworzył pierwszą w Rosji klinikę oftalmologii (okulistyki). Ciągnęły do niej pielgrzymki chorych z Powołża, guberni zauralskich i Syberii. Ubogich leczył za darmo, od znajomych i kuzynów również nie brał pieniędzy. Pod koniec XIX w. na Powołżu szalała jaglica – zakaźna choroba oczu, która prowadziła do pełnej ślepoty. Profesor Adamiuk, jako pierwszy, opracował skuteczne sposoby organizacji opieki medycznej przy epidemii jaglicy. Dzięki zaleceniom Adamiuka udało się opanować epidemię jaglicy na terenie guberni kazańskiej.

Profesor Emilian Adamiuk cieszył się ogromnym poszanowaniem wśród swych uczniów - elity rosyjskiego i europejskiego świata medycznego. Był członkiem wielu organizacji lekarskich: Towarzystwa Lekarzy m. Kazań, Towarzystwa Lekarzy Wschodniej Syberii w Irkucku, Towarzystwa Astrachańskich Lekarzy, Cesarskiego Kaukaskiego Medycznego Towarzystwa w Tbilisi, Towarzystwa Lekarzy m. Wilna oraz Towarzystwa Neuropatologów i Psychiatrów Cesarskiego Uniwersytetu Kazańskiego.

Emilian i Sofia Adamiukowie mieszkali w Kazaniu we własnym domu z dużym ogrodem. Posiadali czwórkę dzieci: synów Walentego i Piotra oraz córki - Natalię i Nadieżdę. Walenty Adamiuk poszedł w ślady ojca, zostając lekarzem-okulistą. Córka Natalia wyszła w 1896 r. za mąż za Austriaka Eduarda Boltza. Ich praprawnikiem jest Roland Kloss z miasta Graz w Austrii, który pieczołowicie dba o zachowanie pamięci o swym wybitnym przodku.

Emilian Adamiuk był czynny zawodowo do ostatnich dni swego życia. Zmarł 18 września 1906 r. Grobem profesora, który znajduje się na Arskim cmentarzu w Kazaniu opiekują się studenci Uniwersytetu Medycznego. Tu również zostało wystawione jego popiersie oraz zorganizowana ekspozycja muzealna. W Kazaniu nad Wołgą jest ulica imienia Emiliana Adamiuka.

Opracował: Doroteusz Fionik

PROFESOR EMILIAN ADAMIUK

(1839 – 1906)